

แบบรายงานการพัฒนาทางความรู้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

รอบการประเมินที่ ๑: วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๗

ชื่อ-นามสกุล.....นางสาวสุกัญญา หันน้ำเที่ยง.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่ม/ฝ่าย/สพด.....สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา.....วันที่.....๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

หัวข้อการพัฒนา.....แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน รุ่นที่ ๑/๒๕๖๗

หน่วยงานที่จัด.....กลุ่มพัฒนาบุคคล กองกรรเจ้าหน้าที กรมพัฒนาที่ดิน

สถานที่.....ระบบการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

สรุปสาระสำคัญ:

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

เป็นโครงการที่มีความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่ทำการเกษตร บรรเทาปัญหาภัยแล้ง และเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทการเกษตรและการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ รวมทั้งนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ความสำคัญในระดับนโยบายและประโยชน์ของโครงการที่เกิดกับเกษตรกรที่ช่วยให้มีน้ำในการผลิต ในแปลงบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้ง ยังเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้เกิดการบูรณาการต่อยอด การทำงานสู่การเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำ โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ ให้แก่เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของ เกษตรกรในการกำหนดพื้นที่จุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออก ค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

การคัดเลือกพื้นที่และรูปแบบการก่อสร้าง

๑. พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตร และมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓, น.ส.๓ ก., น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓, กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑, ส.ป.ก. ๔-๑๔, ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒, น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

๒. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหา ขาดแคลนน้ำเป็นประจำหรือแล้งซ้ำซาก

๓. พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ ในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ตามระดับความ เหมาะสมของดิน ได้แก่ ความชื้นน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้นที่ใล่อยู่บนดิน ความลาดชันของ

พื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เลว และเลวมาก หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เป็น ดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถ เก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นาน คุณภาพน้ำไม่ดี

๔. ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากขอบปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น พื้นที่ดำเนินการมีขนาดไม่น้อยกว่า ๒๙ x ๓๒ เมตร โดยจะใช้ก่อสร้างสระน้ำอย่างน้อย (กว้าง x ยาว) ๒๕ x ๒๘ เมตร ส่วนในกรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมาย ว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

๕. รูปแบบการก่อสร้าง กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการ พิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตร ดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่าง ๆ กัน

กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

๑. การรับสมัครเกษตรกร
๒. การตรวจสอบพื้นที่
๓. การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ
๔. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๕. การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
๖. การติดตามผลการขุดสระน้ำ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง

ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการขั้นตอน การดำเนิน งานแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

นำไปใช้ในการทำงานเกี่ยวกับแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การแนะนำให้ความรู้เกษตรกร

ลงนาม.....

(นางสาวสุกัญญา หันน้ำเที่ยง)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ลงนาม.....

(นายวิญญู เสมียนรัมย์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา

ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวสุกัญญา หันน้ำเที่ยง

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน